

REGIMUL MATRIMONIAL AL BUNURILOR DESTINATE EXERCITĂRII PROFESIEI.

*Pisarenco Olga lector superior universitar,
Universitatea Tehnică a Moldovei, doctorandă,
Universitatea de Stat din Moldova*

SUMMARY

In the specialty literature, there are debates concerning the matrimonial regime of goods designed to practice the profession. Some doctrinaires consider that the items related to the practice of the profession by the spouses are their own goods, while others argue that goods should be included in the category of common goods. In this study, we will analyze the legal frame and doctrinal opinions expressed in the national and foreign specialty literature, we will present own opinions and arguments at the announced topic.

Keywords: *matrimonial regime, legal matrimonial regime, contractual matrimonial regime, matrimonial contract, common goods, own goods, marriage, family, spouses, profession.*

Regimului matrimonial al bunurilor destinate exercitării profesiei i se acordă o atenție aparte în literatura de specialitate, iar în legislația unor țări acest regim chiar este reglementat. Răspunsul la întrebarea „Care este regimul matrimonial al bunurilor destinate exercitării profesiei?” prezintă interes, întrucât bunurile profesionale sunt utilizate de către soțul care exercită profesia respectivă, precum există și cazuri în care ele pot fi utilizate de către ambii soți, dacă ei exercită aceeași profesie.

În literatura de specialitate se aduc argumente în vederea atribuirii la categoria bunurilor proprii a obiectelor care țin de exercitarea profesiei, cum ar fi: literatura de specialitate a medicului, a juristului, instrumentele strungarului, ale electricianului, medicului, aparatul de fotografiat al unui jurnalist, vopselele și pânzele unui pictor etc. [1, p.112-113]. Alți autori nu

recunosc ca fiind proprietate personală computerul sau instrumentele muzicale dobândite în timpul căsătoriei din mijloace comune, întrucât pentru procurarea lor s-au cheltuit sume considerabile din bugetul comun al familiei și atribuirea lor cu statut de proprietate personală a unuia dintre soți ar leza interesele celuilalt soț [8, p.158].

Considerăm că ambele opinii sunt întemeiate, dacă ne referim la art.22 alin.(2) din Codul familiei, potrivit căruia lucrurile de uz personal (îmbrăcămintea, încălțăminte și alte obiecte), cu excepția bijuteriilor de preț și altor obiecte de lux, sunt proprietate personală a soțului care le folosește, indiferent de timpul și modul de dobândire [3]. Or, pe de o parte, obiectele care țin de exercitarea profesiei sunt utilizate personal de către soțul care exercită profesia, iar, pe de altă parte, valoarea acestor bunuri poate să fie neînsemnată sau, după caz, considerabilă. Totuși, ținem să atragem atenția că aceste ipoteze sunt valabile în cazul admiterii faptului că obiectele care țin de exercitarea profesiei fac parte din cea de a treia categorie, și anume – bunuri de uz personal. Dar nu considerăm că ele fac parte din această categorie din considerentele care urmează.

Lucrurile de uz personal sunt recunoscute de lege ca fiind proprietate personală a soțului care le folosește, indiferent de timpul și modul de dobândire, și nu pot face obiect al regimului matrimonial contractual al soților, dacă ele au destinația uzului personal, adică se includ în categoria lucrurilor strict necesare pentru existența oricărei persoane. Din categoria acestora fac parte: îmbrăcămintea, încălțăminte, obiectele de igienă personală etc. Persoana nu poate fi lipsită de aceste bunuri nici prin hotărâre judecătorească. Chiar și clauza contractului matrimonial prin care se limitează dreptul soțului asupra acestor bunuri este lovită de nulitate absolută. Importanța și necesitatea respectivei categorii de bunuri rezultă din protecția instituită de către regimul matrimonial imperativ, care interzice soților de a dispune altfel asupra bunurilor menționate.

Analizând legislațiile unor state, vom vedea că, după cum am menționat, ele reglementează expres regimul matrimonial al

bunurilor destinate exercitării profesiei de către soți. Astfel, potrivit art.177-209 din Codul civil al Italiei [6], comunitatea legală se formează din trei categorii de bunuri: comunitate imediată (bunurile care intră chiar din momentul achiziției direct în patrimoniul comun al soților), comunitate reziduă (bunurile care intră în comunitate doar în momentul în care comunitatea încetează) și bunuri proprii (bunurile care rămân în proprietatea exclusivă a unuia dintre soți). La categoria bunurilor proprii sunt atribuite expres bunurile de uz personal și cele destinate exercitării profesiei unuia dintre soți, în afara celor destinate conducerii unei societăți care face parte din comunitate [7, p.4-5]. Mai mult ca atât, în temeiul art.210-211 din Codul civil al Italiei, regimul comunității convenționale interzice soților să schimbe regimul legal al bunurilor care servesc la exercitarea profesiei de către unul dintre soți.

O abordare similară este și în România. Potrivit art.340 lit.c) din Noul Cod civil român, nu sunt bunuri comune, ci bunuri proprii ale fiecărui soț, bunurile destinate exercitării profesiei unuia dintre soți, dacă nu sunt elemente ale unui fond de comerț care face parte din comunitatea de bunuri [2].

În Ucraina, potrivit art.61 alin.(4) din Codul familiei, lucrurile destinate activității profesionale (instrumente muzicale, echipamente de birou, echipamente medicale, etc.), dobândite în timpul căsătoriei pentru unul dintre soți, fac obiect de proprietate comună al ambilor soți. Însă, în temeiul art.71 alin.(3), în caz de partajare a bunurilor comune, lucrurile destinate activității profesionale sunt acordate soțului care le-a folosit în activitățile sale profesionale, iar costul acestor obiecte este luat în considerare la acordarea altor bunuri celui alt soț [9].

Observăm că în Italia legislația atribuie bunurile destinate exercitării profesiei unuia dintre soți, în afara celor destinate conducerii unei societăți care face parte din comunitate, la categoria bunurilor de uz personal, în timp ce în România bunurile destinate exercitării profesiei sunt atribuite la categoria bunurilor proprii, iar în Ucraina sunt incluse în proprietatea comună a ambilor soți. Astfel, în Italia, regimul matrimonial al bunurilor

destinate exercitării profesiei este unul imperativ, în timp ce în România și Ucraina soții au posibilitatea să dispună și altfel, prin contract matrimonial.

La fel, observăm că în Italia și România sunt exceptate de la regulă bunurile destinate conducerii unei societăți sau care constituie elemente ale unui fond de comerț, care fac parte din comunitatea de bunuri a soților.

Spre deosebire de legislațiile țărilor menționate, cea din Republica Moldova, ca și cea din Federația Rusă, spre exemplu, nu reglementează expres care este regimul matrimonial al bunurilor destinate exercitării profesiei. Considerăm că lipsa unei reglementări exprese nu este o lacună, dar se întemeiază pe prevederea art.127 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova [4], prin care statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

La fel, considerăm că în context urmează a fi aplicată expresia „Regula o constituie comunitatea de bunuri a soților, iar bunurile proprii constituie excepția” [5, p.99]. Or, atunci când legiuitorul a dorit să excepteze careva bunuri de la categoria celor comune, a făcut-o în mod expres prin enumerarea categoriilor de bunuri proprii în cuprinsul art.22 din Codul familiei. Această enumerare are un caracter limitativ și este de strictă interpretare în cazul aplicabilității regimului matrimonial legal, deoarece părțile pot modifica regimul acestor bunuri prin contract matrimonial.

În concluzie, menționăm că în Republica Moldova obiectele care țin de exercitarea profesiei sunt bunuri comune ale ambilor soți, dacă au fost obținute în timpul căsătoriei, deoarece ele nu se regăsesc în enumerarea limitativă a art.22 din Codul familiei, după cum au făcut-o alte state. Mai mult ca atât, vom remarca faptul că valoarea acestor bunuri poate să fie neînsemnată sau, după caz, considerabilă, din care motiv este argumentată libertatea soților de a schimba, de comun acord, regimul juridic al bunurilor destinate exercitării profesiei.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cebotari V. Dreptul familiei. Ediția a III-a. Revăzută și completată. Chișinău: USM, 2014, 344 p.
2. Codul civil al României. Nr.287 din 17.07.2009, în vigoare începând cu 01.10.2011. În: Monitorul Oficial al României, Partea I, 24.07.2009, nr.511.
3. Codul familiei al Republicii Moldova. Nr.1316-XIV din 26 octombrie 2000, în vigoare începând cu 26.04.2001. În: Monitorul Oficial al RM, 26.04.2001, nr.47-48 (210).
4. Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994, în vigoare începând cu 27.08.1994. În: Monitorul Oficial al RM, 12.08.1994, nr.1.
5. Corhan A. Dreptul familiei. Teorie și practică. București: Lumina Lex, 2001, 552 p.
6. Del codice civile italiano. Nr.262 din 16.03.1942. <http://www.altalex.com/index.php?idnot=34811> (vizitat 22.01.2015).
7. Tudurache T., Ciurea A. Regimurile matrimoniale și instituții conexe. Aspecte comparative între dreptul românesc și cel italian. Brașov, 2010. <http://www.scribd.com/doc/45441479/Regimuri-matrimoniale-si-instituti-conexe-in-Italia> (vizitat 22.01.2015).
8. Антокольская М. В. Семейное право. Учебник. Москва: Юристъ, 2000, 336 с.
9. Семейный кодекс Украины. №.2947 от 10.01.2002, вступивший в действие с 01.01.2004. В: Офіційний вісник України, 2002, н.7. http://darina.kiev.ua/useful/semeynyj_kodeks_ukra_1247.html (vizitat 22.01.2015).